

μια φορά κι έναν καιρό η μικρή ελένη

σκέψεις κι εντυπώσεις από τυχαίες βόλτες σε βιβλία για παιδιά

Κυριακή, 7 Φεβρουαρίου 2016

Παναγιώτα Πλησή, Μα, μπαμπά, είναι χάλια!

Εικονογράφηση: Γιώργος Σγουρός, Κέδρος, Αθήνα 2014

Η Λένα είναι παιδί χωρισμένων γονιών. Η μαμά έχει ξαναπαντρευτεί. Η Λένα κι ο αδερφός της ζουν μαζί με αυτή και τον νέο της σύζυγο. Έχουν κι αδερφάκι. Εντάσεις ανάμεσα στη μαμά και στον μπαμπά δεν υπάρχουν – τουναντίον. Κι ο νέος «μπαμπάς» είναι μια χαρά. Η Λένα είναι ένα τυχερό παιδί. Βιώνει το ιδανικό διαζύγιο. Ή μήπως όχι; Μάλλον όχι. Στη ζωή της, βλέπετε, εμφανίζεται αίφνης η «Χάλια», η νέα φίλη του μπαμπά. Και κάπου εκεί αρχίζει ο πόλεμος...

Ένα βιβλίο που επιλέγει να δει το θέμα του διαζυγίου από μια μάλλον αναπάντεχη οπτική. Τι κι αν ένας χωρισμός είναι βελούδινος; Τι κι αν δεν τον συνοδεύουν εντάσεις και σαματάδες; Η πληγή για το παιδί, η πίκρα για όλα αυτά που αισθάνεται πως έχασε όντας υποχρεωμένο να προσαρμοστεί σε μια νέα κατάσταση είναι εδώ. Η Λένα, η αφηγήτρια της ιστορίας, είναι ένα τέτοιο παιδί. Αναζητά θέση και ρόλο στη νέα οικογένεια, νοσταλγεί τη σχέση αποκλειστικότητας που είχε κάποτε με τον μπαμπά και τη μαμά, στάζει δηλητήριο για τον μικρό της αδερφό, που μοιάζει πιο συμφιλιωμένος με τη νέα πραγματικότητα, και μετατρέπει σε σάκο του μποξ τη νέα φίλη του μπαμπά, τη «Χάλια». Που ό,τι κι αν κάνει, όπως κι αν φερθεί, είναι από χέρι χαμένη. Όχι ότι φταίει σε κάτι η «Χάλια». Άλλωστε η Λένα είναι θυμωμένη με όλους και με όλα γιατί είναι η δική της ζωή που της γεννά θυμό. Είναι η απρόσμενη ανατροπή που γκρεμίζει το ειδύλλιο της παιδικής ηλικίας που αδυνατεί να χωνέψει. Ο λόγος της αιχμηρός, επιθετικά χιουμοριστικός, επιδεικτικά μικρομεγαλίστικος. Στην πραγματικότητα ένα προσωπίο, μια σκληρή γραμμή άμυνας για να κρυφτεί πίσω του η συναισθηματική σύγχυση κι ο ενδόμυχος φόβος της ότι η ίδια δε χωρά στη νέα πραγματικότητα που φτιάχνουν οι άλλοι για κείνη. Από αυτή την άποψη η Λένα συνιστά έναν ενδιαφέροντα χαρακτήρα, αντιστικτικά προς τον οποίο η συγγραφέας επιλέγει να βάλει τον αμήχανο μπαμπά και τα γραπτά μηνύματά του προς τον φίλο του, τα οποία αναπτύσσουν έναν πρωτότυπο διάλογο με τον χειμαρρώδη μονόλογο της μικρής, προωθούν ουσιαστικά την πλοκή και προβάλλουν μια άλλη εκδοχή της πραγματικότητας.

Τελικά τι γίνεται; Θα μου πείτε. Ποιος νικά σ' αυτό το ιδιότυπο μπρα ντε φερ; Η Λένα ή η «Χάλια»; Το πείσμα του κοριτσιού ή η επιθυμία δυο ανθρώπων να φτιάξουν τη ζωή τους; Δε θα σας πω. Ίσως γιατί το ζητούμενο της ιστορίας αυτής δεν είναι να αναδείξει νικητές και χαμένους, αλλά να υπογραμμίσει το αστείρευτο ταλέντο της πραγματικότητας να προσπερνά διλημματικές καταστάσεις σπάζοντας πλάκα με τα σχέδια επί χάρτου των ανθρώπων, επουλώνοντας πληγές κι ανοίγοντας νέους, ανέλπιστους δρόμους στις ζωές τους.

[Ειδική μνεία στη χιουμοριστική εικονογράφηση του Γιώργου Σγουρού, που συχνά συνδιαλέγεται ευχάριστα και ευρηματικά με το κείμενο.]